počátcích zbudováním řady klášterů velmi vydatně doplněno. Co se stalo s původním slovanským obyvatelstvem, nevíme, Vojtíšek připouští dokonce možnost, že ho snad část byla přestěhována na jiné místo, věc, která v dějinách kolonisace a zakládání měst se vyskytuje nejednou. Město samo dostalo výhodný okrouhlý tvar pevnostní, a tím méně už významná čtvrt Němců zůstala mimo obvod, obyvatelstvu jejímu potvrdil snad král původně jisté exempce i uvnitř nového města, z nichž teprve časem Němci-kupci vidouce v úplném splynutí s městem svůj vlastní prospěch slevili. Bylo město zatím získalo samosprávu a řadu velikých výhod hospodářských.

Vojtíškův výklad je tu vskutku velmi zajímavý, bude však ke konečnému úsudku třeba vyčkati bližších jeho rozborů a dokladů.

Kapras.

Vojtíšek V., Německá národnost v Čechách. V Praze 1919. Stran 55. —

V pěkné této brožuře shrnul Vojtíšek své tři články o otázce národnostní, které byly svého času již otištěny jinde, a které vznikly vesměs spolu s jinými, když jsme společně a ještě s řadou ostatních přátel objasňovali právní postavení Němců v Čechách, jak se to stalo zvláště oběma seriema článků v Neodvislosti a Národě, které pak vyšly také samostatně. Z těchto serií vzat jest prostřední článek brožury. O poněmčování měst českých v tzv. německém území, původně v Národě otištěných v serii „Sebeurčení a Deutschböhmen.“ Článek z Neodvislosti „Chebsko a český stát“ nebyl Vojtíškem pojat do tohoto výběru, ač mohlo se tak státi. Neboť otisky oné serie „Český živel v Deutschböhmen“, ač byl počet jejich velmi značný, byly záhy rozebrány. Za to připojil Vojtíšek přehledný článek „Německá národnost v Čechách“, v němž stručně a výstižně podán je vývoj Němců od kolonisace až do nejnovější doby, a který již svého času otištěn v České demokracii působil velmi dobře. Třeti stať „O Němcích v Praze“, otištěná z „Nových Čech“ je vlastně historickým úvodem k cyklu o Němcích v Praze, k němuž již nedošlo, poněvadž vznik nového státu uložil nám všem úkoly větší a důležitější. Otištěné stati Vojtíškovy budou jistě i v této podobě velmi dobře působiti.

Kapras.

Slovanské právo.

Dąbkowski Prz., Urzędnicy kancelaryjni sądów ziemskich i grodskich w dawnej Polsce. Zvl. ot. Przewodnik naukowi i literacki, Lwów 1918. Stran 35. — Uwagi o urządzeniu ksiąg sądowych w dawnej Polsce. Zvl. ot. Przegląd prawa i administracji“ 1918. Stran 31. — Kancelarje i księgi sądowe bełskie za czasów polskich. Przegląd prawa i administracji 1918. Stran 46. — Kilka uwag o oprawie ksiąg sądowych polskich. Na podstawie aktów województwa ruskiego. „Exlibris“ 1918. Stran 12. —

Pilný polský právní historik Dąbkowski, jehož veliké dílo o dějinách soukromého práva polského je jedním z hlavních prací tohoto oboru,

věnuje se v poslední době velmi podrobnému studiu zemských knih v Polsku. Uveřejnil o nich již celou řadu studií vesměs přímo z archivního materiálu vážených. Jedna z nových jeho studií obsahuje stručnou historii knih belských pracovanou způsobem starších jeho studií. V druhé podává velmi pečlivý přehled úředníků při knihách zaměstnaných od regenta a jeho pomocníků až ke klíčníku, který choval klíče od knihy, přehled doby starší i z konce staré říše polské. Třetí — tištěná, jak autor v předmluvě výslovně podotýká, v době bojů ukrajinsko-polských o Lvov — jedná o formálních věcech knih i jak se knihy ty chovaly, jak se časem revidovaly a přepisovaly, jak byly k nim vedeny rejstříky a jak se stranám někdy nahlédnutí do nich stěžovalo, ač právo na to měly. Čtvrtá konečně, několika illustracemi opatřená, popisuje obšírným způsobem vazbu některých knih zemských, zvláště z ruské části starého Polska. Novými studiemi Dąbkowského se rozhojňují podstatně zase naše vědomosti o knihovnictví polském a bude jich možno také velmi dobře použíti při srovnání s poměry našimi. *Kapras.*

České právo.

Sedláček A., Die Reste der ehemaligen Reichs- u. k. böhm. Register. Věstník král. čes. spol. nauk. Třída filosoficko-historicko-jazykozpytná. 1917. Str. 48.

Ve věstníku učené společnosti pokračuje Sedláček v uveřejňování německých výtahů z register královských. Vytiskl tentokráte roky 1426 až 1437, při čemž rozšířil je podstatně tím, že připojil také všechna Sigmundova registra z let 1436—7, která v českém vydání byla vynechaná, protože otiskl je již svého času Čelakovský jako přílohu k velikému svému dílu o českých registrech. — Bohužel dnešní poměry tiskařské nedovolují, aby celá práce vyšla najednou anebo aspoň ve větších celcích, takže bude roztrhána do řady ročníků Věstníku a tím praktické upotřebení její silně se ztíží. *Kapras*

Archiv Český XXXIII. Registra soudu komorního z let 1524—1526. Vydal Jaromír Čelakovský. Dokončil Gustav Friedrich. V Praze 1918. Stran IV a 643.

Professor Friedrich ukončuje posledním vydaným svazkem Českého Archivu úkol, který si svého času upravuje edici Čelakovského (srov. Sborník v. pr. a st. XVI. 264) vytknul. Máme tím v rukou památky pozůstalé po činnosti komorního soudu z doby Jagellonské, neboť svého času Palacký vybral některé nálezy jeho z prvních let (1471—9) a později Čelakovský převzav tento veliký úkol v řadě svazků sebral celý zachovaný materiál z let 1472—1526 při čemž ovšem poslední dva svazky byly již dokončeny péči Friedrichovou. Další vydání od let 1541 odkládá Friedrich až na dobu pozdější a ohlašuje také změnu způsobu vydávání, neboť při nynější podobě látka rozplizovala se do neobyčejné šířky. Také nový svazek podává veliké množství cenné historické